

קהל וחזן:

וּנְתַנָּה תִּקְוָה קְדִשַׁת הַיּוֹם, כִּי הוּא נוֹרָא
וְאֵימָה. וְבוֹ תִּנְשָׂא מַלְכוּתְךָ,
וַיִּכּוֹן בְּחֶסֶד כְּסֵאֶךָ, וְתִשָּׁב עָלָיו בְּאֵמֶת. אֵמֶת כִּי
אַתָּה הוּא דִין וּמוֹכִיחַ, וַיִּוֹדַע וְעַד, וְכוֹתֵב וְחוֹתֵם
(וְסוֹפֵר וּמוֹנֵה), וְתִזְכֹּר כָּל הַנְּשֻׁפָּחוֹת. וְתִפְתָּח
אֶת סֵפֶר הַזְּכוֹנוֹת, וּמֵאֲלֵיו יִקְרָא, וְחוֹתֵם יָד כָּל
אָדָם בּוֹ. וּבִשְׁוֹפֵר גָּדוֹל יִתְקַע, וְקוֹל דְּמָמָה דְקָה
יִשְׁמַע. וּמִלְאָכִים יִחְפּוּזוּן, וְחִיל וּרְעָדָה יֵאֲחֹזוּן,
וַיֵּאמְרוּ הִנֵּה יוֹם הַדִּין, לִפְקֹד עַל צְבָא מְרוֹם
בְּדִין, כִּי לֹא יִזְכּוּ בְעֵינֶיהָ בְּדִין. וְכָל בָּאֵי עוֹלָם
יַעֲבְרוּן לִפְנֵיהָ כְּבֵנֵי מְרוֹן. ❖ כְּבִבְקַרְת רוּעָה
עָדְרוּ, מֵעֵבִיר צֵאנוּ תַּחַת שְׁבִטוֹ, כִּן תַּעֲבִיר
וְתִסְפֹּר וְתִמְנֶה, וְתִפְקֹד נַפֶּשׁ כָּל חַי, וְתִתְחַתֵּךְ
קֶצֶבָה לְכָל בְּרִיּוֹתֶיךָ, וְתִכְתֹּב אֶת גְּזֵר הַיָּנֵם.

וּנְתַנָּה תִּקְוָה

כשהגיע המועד לאחר שלשה ימים, לא חזר לבישוף להוריע החלטתו. שלח הבישוף להביאו אליו, ושאלו מדוע לא בא. אמר לו רבי אמנון: ענשי יהיה שתכרות את לשוני שבטאה מלים שמהן השתמע שאני שוקל את ההצעה. הבישוף כעס ואמר: לא את לשונך אכרות, כי היא דברה נכונה; את רגליך שלא באו אלי – אותן אכרות! ואו כרתו את רגליו – פרק אחר פרק, וכן עשו לידיו. אחרי כל כריתה שאלוהו אם מסכים הוא להמיר דתו – והוא סירב. לבסוף שלחוהו לביתו במטה עם כל אבריו הברותים. בראש השנה, שחל לאחר כמה ימים, ביקש שישארוו לבית הכנסת. שם ביקש שיתנו לו לקדש את השם, ואו תיכן ואמר את הפלת "ונתנה תקוה", ומת. לאחר מותו בא בחלום לרבי קלונימוס בן משולם, לימרו את הפיוט, וביקשו שישלחנו לכל תפוצות ישראל. הפלה זו נקבעה כתפלה מרכזית בחזרת הש"ץ. וכהקדמה לקדושה במוספי ראש השנה ויום הכיפורים.

הפיוט מוזעזע לכ גופש. חכנו: בחלקו הראשון – תאור המלך היושב בראש השנה ובוים הכיפורים על כסא דין ודן את כל בריותיו, ויש מהם שנידונים למיתות שונות המפורטות בפיטו. בחלקו השני מוזכרת התשובה ושפלות האדם לעומת גדלותו האין־סופית של הבורא, שמבוחה יש לו לסלוח לעם מקדישי שמו – ומכאן עוברים לקדושה. מסורת היא שהפיוט חובר על ידי רבי אמנון ממגנצה, בן דורו של רבינו גרשום מאור הגולה, בעקבות מעשה נורא שאירע עמו: רבי אמנון היה מיורד עם הבישוף ממגנצה, והבישוף החליט שראוי הוא שחכם כזה יהיה בן הדת הנוצרית. כשקרא לו ואמר לו שעליו להמיר דתו מיד, ביקש רבי אמנון זמן שלשה ימים להרהר בדבר, בשבוב לביתו התחרט רבי אמנון על כך שמבקשתו זו השתמע שאכן שוקל הוא להמיר דתו, דבר שהוא בבחינת חילול השם. לכן צם והתפלל במשך שלשת הימים ושב בתשובה על דבריו אלו.

קהל ואח"כ חזן [ובקצת קהילות רק החזן]:

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה יִכְתְּבוּן, וּבַיּוֹם צוֹם כְּפוּר
 יִחַתְמוּן, כַּמָּה יַעֲבְרוּן,
 וְכַמָּה יִבְרָאוּן; מִי יִחִיָּהּ וּמִי יָמוּת, מִי בִקְצוֹ וּמִי
 לֹא בִקְצוֹ; מִי בַמַּיִם וּמִי בַאֲשׁ, מִי בַחֲרֵב וּמִי
 בַחֲיָה, מִי בְרַעֲב וּמִי בַצָּמָא, מִי בְרַעֲשׁ וּמִי
 בַמַּגָּפָה, מִי בַחֲנִיקָה וּמִי בַסְּקִילָה; מִי יָנוּחַ וּמִי
 יָנוּעַ, מִי יִשְׁקֹט וּמִי יִטְרַף, מִי יִשְׁלֹוּ וּמִי יִתִּיֶסֶר, מִי
 יַעֲנִי וּמִי יַעֲשֶׂר, מִי יִשְׁפֹּל וּמִי יָרוּם.

קהל ואח"כ חזן בקול רם:

מסוּן

קול

צום

וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וּצְדָקָה
מַעֲבִירִין אֶת רַע הַגְּזֵרָה.

קהל ואח"כ חזן:

כִּי בְשִׁמְךָ בֵּן תִּהְלָתְךָ, קָשָׁה לְכַעַס וְנוֹחַ לְרִצּוֹת;
 כִּי לֹא תִחַפֵּץ בְּמוֹת הַמֵּת, כִּי אִם
 בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכֹו וְחַיָּה. וְעַד יוֹם מוֹתוֹ תִּחַכֶּה לוֹ, אִם
 יָשׁוּב מִיַּד תִּקְבְּלוֹ. ❖ אָמֵת כִּי אַתָּה הוּא יוֹצֵרֶם, וְאַתָּה
 יוֹדֵעַ יִצְרֶם, כִּי הֵם בְּשָׂר וְדָם. אָדָם יִסּוּדוֹ מֵעַפְרֹו וְסוּפוֹ
 לְעַפְרֹו; בְּנַפְשׁוֹ יָבִיא לְחַמוֹ; מְשׁוּל כְּחָרֶס הַנְּשָׁבֵר,
 כְּחֻצִיר יָבֵשׁ וְכֻצִּיץ נוֹבֵל, כְּצֵל עוֹבֵר וְכַעֲנַן כְּלָה,
 וְכִרְיוֹחַ נוֹשָׁבֵת, וְכֵאֲבָק פּוֹרֵחַ, וְכִחְלוֹם יַעוּף.

קהל ואח"כ חזן בקול רם:

וְאַתָּה הוּא מְלַךְ אֵל חַי וְקַיִם.

סוגרים הארון

קהל ואח"כ חזן:

אֵין קִצָּבָה לְשִׁנוֹתֶיהָ, וְאֵין קֶץ לְאָרְץ יִמִּיהָ, וְאֵין
לְשַׁעַר מַרְכָּבוֹת כְּבוֹדָהּ, וְאֵין לְפָרֶשׁ
עֲלוֹם שְׁמָהּ. שְׁמָהּ נֶאֱדָה לָּהּ וְאֶתְהָ נֶאֱדָה לְשְׁמָהּ, וּשְׁמֵנוּ
קִרְאֵתָ בְּשְׁמָהּ.

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמָהּ, וְקִדַּשׁ אֶת שְׁמָהּ עַל מְקַדְיֵשִׁי
שְׁמָהּ, בְּעֵבֹר כְּבוֹד שְׁמָהּ הַנֶּעֱרָץ וְהַנֶּקְדָּשׁ, בְּסוּד
שִׁיחַ שְׂרָפֵי קִדְשׁ, הַמְקַדְיֵשִׁים שְׁמָהּ בְּקִדְשׁ, דְּרֵי
מַעְלָה עִם דְּרֵי מַטָּה (קוֹרְאִים וּמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלּוּשׁ
קִדְשָׁה בְּקִדְשׁ) –

קדושה

יכוון רגליו ויעמידן זו אצל זו בשוה כמו בתפילת שמונה עשרה.
אסור להפסיק לשום דבר בעת אמירת קדושה.

קהל ואח"כ חזן:

כְּתוּר יִתְּנוּ לָּהּ, יְהוּה אֱלֹהֵינוּ, מְלֶאכִים הַמוֹנִי
מַעְלָה, עִם עַמָּהּ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטָּה.

קהל ואח"כ חזן:

יַחַד בְּלִם קִדְשָׁהּ לָּהּ יִשְׁלְשׁוּ, בְּדַבַּר הָאָמוּר עַל
יַד נְבִיאָהּ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר:

קהל וחזן ביחד:

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוּה צְבָאוֹת, מְלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

קהל:

כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם, מְשַׁרְתֵּיו שׁוֹאֲלִים זֶה לְזֶה,
אֵיזָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ, לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים
וְאוֹמְרִים: